

गौरीईला घरात घेण्याची पद्धत

एका पाटावर ताट घेऊन त्यात एक किंवा दोन जशा गौरी तुम्ही बसवता, त्याप्रमाणे मुखवटे ठेवावेत. पाटाभोवती रांगोळी काढावी. आरतीचे ताट तयार ठेवावे. घरातील कशासिनी महिलांनी मुखवट्याचे हळद-कुंकू, अक्षता वाहून औक्षण करून पूजा करावी. गौरीला यावेळी दूध-साखरेचा नैवेद्य दाखवावा. यावेळी तुळशीचेही पूजन करावे.

गौरी घरात घेताना काय म्हटले जाते?

एकजण म्हणते गौरी आल्या कशाच्या पावली, मग दुसरी म्हणते धनधान्याच्या पावली, पुन्हा एकजण म्हणते गौरी आल्या कशाच्या पावली मग दुसरी म्हणते धनसंपदा सुखसमृद्धीच्या पावली, गौरी आल्या कशाच्या पावली हळदी-कुंकूच्या पावली,

आज गौराई माहेरवाशीण म्हणून येणार!

गणेशोत्सवाच्या धामधुमीत बाप्पाच्या पाठोपाठ माहेरवाशीण म्हणून येणार्या लाडक्या गौराईच्या स्वागताची तयारी आता सुरू झाली आहे. सोन्याच्या पावलांनी येणार्या महालक्ष्मीचे स्वागत करण्यासाठी रांगोळ्या, फुलांची आरास आणि पारंपरिक पद्धतीने तयारी केली जाते. पहिल्या दिवशी थाटामाटात गौराईचे स्वागत, दुसऱ्या दिवशी पूजन आणि भोजनाचा नैवेद्य आणि तिसऱ्या दिवशी मनावर दगड ठेवून प्रत्येक जण बाप्पासोबतच गौराईचेही विसर्जन करतात. शास्त्रानुसार, अनुराधा नक्षत्रावर आवाहन, ज्येष्ठ नक्षत्रावर पूजन आणि मूळ नक्षत्रावर विसर्जन करण्यात येतं. गौरी आवाहन गुरूवारी १७ सप्टेंबर रोजी अनुराधा नक्षत्रात करायचं आहे. त्यानुसार संध्याकाळी ७ वाजून ५२ मिनिटांपूर्वी गौरीचं आवाहन करणे अत्यंत शुभ मानले गेले आहे. त्यानंतर ज्येष्ठा नक्षत्र सुरू होणार आहे. दुसऱ्या दिवशी गौरी पूजन शुक्रवारी १८ सप्टेंबर या दिवशी ज्येष्ठ नक्षत्र दिवसभर असल्याने तुम्ही कधीही पूजा आणि नैवेद्य दाखवू शकता. तर गौरी विसर्जन शनिवार १९ सप्टेंबर या दिवशी मूळ नक्षत्रात सूर्योदयापासून दुपारी ३ वाजून १५ मिनिटांपर्यंत करायचं आहे.

गौरी आल्या कशाच्या पावली सौभाग्याच्या पावली, गौरी आल्या कशाच्या पावली सोन्याचांदीच्या पावली, गौरी आल्या कशाच्या पावली पाऊसपाणी, गुरंढोरं मुलाबाळांच्या पावलीछाअश अनेक प्रकारे तुमच्या इच्छा यावेळी बोलून दाखवाव्या. कारण गौरी आपल्या घरी येताना भरभराट, धनसंपदा आणि सुखशांती घेऊन येतात.

गौरीचा नैवेद्य

गौरीचे घरात आगमन झाले की, तिला छान साज-शृंगार करून तिला सजवलं जातं. त्यानंतर तिला खास पालेभाजीचा आणि भाकरीचा नैवेद्य दाखवला जातो. काही ठिकाणी अळूवडी, ढेसे

अशा भाज्यांचाही समावेश असतो. त्यानंतर दुसऱ्या दिवशी तिच्यासमोर पंचपक्वान्न ठेवले जातात.

इतिहास आणि उद्देश

असुरांच्या त्रासाला कंटाळून सर्व स्त्रिया श्री महालक्ष्मी गौरीला शरण गेल्या आणि त्यांनी आपले सौभाग्य अक्षय्य राखण्यासाठी तिची प्रार्थना केली. श्री महालक्ष्मी गौरीने भाद्रपद शुक्ल सप्तमीला असुरांचा संहार करून शरण आलेल्या स्त्रियांचे पती आणि पृथ्वीवरील प्राणी यांना सुखी केले; म्हणून अखंड सौभाग्य प्राप्त होण्यासाठी स्त्रिया ज्येष्ठा गौरी हे व्रत करतात. हे व्रत ३ दिवस चालते. प्रांतभेदानुसार हे व्रत करण्याच्या विविध पद्धती आहेत. यामध्ये

धातूची, मातीची प्रतिमा करून अथवा कागदावर श्री लक्ष्मीचे चित्र काढून, तर काही ठिकाणी नदीकाठचे ५ लहान खडे आणून त्यांचे गौरी म्हणून पूजन केले जाते. महाराष्ट्रात बहुतांश ठिकाणी ५ लहान मडक्यांची उतरंड रचून त्यावर गौरीचा मातीचा मुखवटा बसवतात. काही ठिकाणी सुवासिक फुले येणार्या वनस्पतीची रोपे अथवा तेरड्याची रोपे एकत्र बांधून त्यांची प्रतिमा बनवतात अन् त्यावर मातीचा मुखवटा चढवतात. त्या मूर्तीला साडी नेसवून अलंकारांनी सजवतात. गौरीची स्थापना झाल्यानंतर दुसऱ्या दिवशी तिची पूजा करून नैवेद्य दाखवतात. तिसऱ्या दिवशी गौरीचे नदीत विसर्जन

करतात आणि परत येतांना नदीतील थोडी वाळू किंवा माती घरी आणून ती सर्व घरभर पसरवतात.

निरोप अन् विशेष प्रथा

पूजा आणि आरती करून पुढील वर्षी लवकर येण्याचे आमंत्रण दिले जाते. गौरीचे विसर्जन केल्यानंतर पाण्यातून थोडी वाळू घरी आणून घरभर व परसातील झाडांवर टाकली जाते. यामुळे घरात समृद्धी नांदते आणि झाडांचे कीटकांपासून संरक्षण होते, अशी श्रद्धा आहे.

महालक्ष्मी उत्सवामागील पौराणिक कथा

एके काळी उन्मत्त राक्षसांच्या अत्याचाराने देव आणि मानव त्रस्त झाले होते. तेव्हा सर्व स्त्रियांनी देवांसह महालक्ष्मीला शरण जाऊन आपल्या सौभाग्याच्या रक्षणासाठी प्रार्थना केली. भक्तांच्या हाकेला धावून येत महालक्ष्मीने आपल्या प्रखर शक्तीने आणि अतुलनीय शैौन्याने दुष्ट राक्षसांचा संहार केला.

या संकटातून मुक्त केल्याबद्दल देवीप्रति कृतज्ञता व्यक्त करण्यासाठी ज्येष्ठगौरी उत्सव साजरा करण्याची परंपरा सुरू झाली.

स्वातंत्र्य, लोकशक्ती आणि एकात्मतेचा गौरवशाली अध्याय

भारताला १५ ऑगस्ट १९४७ रोजी स्वातंत्र्य मिळाले; मात्र तत्कालीन हैदराबाद संस्थानातील जनतेला भारतीय संघात सहभागी होण्यासाठी आणखी तेरा महिने प्रतीक्षा करावी लागली. या संस्थानात आजच्या महाराष्ट्रातील मराठवाडा, तेलंगणाचा प्रदेश आणि कर्नाटकातील काही भागांचा समावेश होता. त्यामुळे १७ सप्टेंबर १९४८ हा दिवस केवळ एका प्रदेशाच्या मुक्तीचा दिवस नसून, भारताच्या राष्ट्रीय एकात्मतेच्या प्रक्रियेतील अत्यंत महत्त्वाचा टप्पा म्हणून स्मरणात राहिला आहे.

स्वातंत्र्य मिळाले; पण हैदराबाद संस्थान भारतात विलीन झाले नव्हते

१५ ऑगस्ट १९४७ रोजी ब्रिटिश सत्ता संपुष्टात आल्यानंतर संस्थानांच्या भारतात विलिनीकरणाचा प्रश्न निर्माण झाला. तत्कालीन हैदराबादचे निजाम मीर उस्मान अली खान यांनी हैदराबाद स्वतंत्र अस्तित्वात ठेवण्याची भूमिका घेतली. भारत सरकार आणि हैदराबाद संस्थान यांच्यात वाटाघाटी सुरू राहिल्या. काही काळासाठी स्थिती कायम ठेवण्याचा करार अर्थात ‘जेसे थे’ करार (Standstill Agreement) करण्यात आला. मात्र संस्थानातील राजकीय परिस्थिती अधिक गुंतागुंतीची होत गेली. गावागावांत रजाकारांविरुद्ध संघर्ष वाढत गेला. हैदराबाद संस्थानातील जनतेमध्ये नागरी हक्क, जबाबदार शासन आणि भारतीय संघात सहभागी होण्याची मागणी अधिक तीव्र होत होती. या लोकचळवळीला हैदराबाद स्टेट काँग्रेस, महाराष्ट्र परिषद तसेच विविध सामाजिक व राष्ट्रीय विचारांच्या संघटनांनी दिशा दिली.

मराठवाड्यात जागृतीची बीजे

मराठवाड्यातील मुक्ती संग्राम अचानक सुरू झालेला नव्हता. त्यामागे अनेक वर्षांची सामाजिक, शैक्षणिक आणि राजकीय जागृती होती. राष्ट्रीय विचारांचा प्रसार करण्यासाठी विविध ठिकाणी शाळा, वाचनालये आणि सामाजिक संस्था कार्यरत होत्या. परभणीचे नूतन विद्यालय, औरंगाबादचे सरस्वती भुवन विद्यालय, हिप्परगा येथील शारदा मंदिर, अंबाजोगाईचे योगेश्वरी विद्यालय, उदगीरचे श्यामलाल विद्यालय, लातूरमधील ज्युबिली विद्यालय, बीडचे चंपावती विद्यालय, नांदेडचे प्रतिभा निकेतन आदी संस्थांनी राष्ट्रीय जागृतीच्या कार्याला हातभार लावला. या कार्याला स्वामी रामानंद तीर्थ आणि बाबासाहेब परांजपे यांची प्रेरणा लाभली.

१९३८ मध्ये हैदराबाद स्टेट काँग्रेसच्या स्थापनेने या चळवळीला संघटित राजकीय स्वरूप मिळाले. निजाम सरकारने या संघटनेवर बंदी घातल्यानंतर सत्याग्रहाचा मार्ग स्वीकारण्यात आला. मुक्तिसंग्रामासाठी स्वामी रामानंद तीर्थ, गोविंदभाई श्रॉफ, दिगंबरराव बिंदू, रवी नारायण रेड्डी, देवीसिंह चौहान, भाऊसाहेब वैशंपायन, शंकरसिंह नाईक, विजयेंद्र काबरा, बाळासाहेब परांजपे यांनी लढ्याचे नेतृत्व केले. काशिनाथ कुलकर्णी, दादाबाई शेळके, विठ्ठलराव काटकर, हरिश्चंद्र जाधव, जनार्दन होर्टीकर गुरुजी, सूर्यभान पवार, आ. कृ. वाघमारे, विनायकराव चारठाणकर, विश्वनाथराव कातमेश्वरकर अशा अनेक स्वातंत्र्यसैनिकांनी मराठवाडा मुक्ती संग्रामाचा इतिहास अजरामर केला आहे. गावागावातील संघर्षांमध्ये अनेक

अनामिक वीरांनी आपले बलिदान दिले आहे. १९३८ च्या सत्याग्रहातील नांदेडच्या कार्यकर्त्यांचा सहभाग या लढ्यात विशेषत्वाने नोंदविला गेला आहे.

आठ जिल्ह्यांची व्यापक लोकचळवळ

आजच्या महाराष्ट्रातील मराठवाडा विभागात छत्रपती संभाजीनगर, जालना, बीड, लातूर, धाराशिव, नांदेड, परभणी आणि हिंगोली हे आठ जिल्हे आहेत. तत्कालीन काळातील प्रशासकीय सीमांमध्ये काही बदल झाले असले तरी या संपूर्ण मराठी भाषिक प्रदेशाने हैदराबाद मुक्तीच्या लढ्यात महत्त्वपूर्ण सहभाग नोंदविला. मराठवाड्याचा संपूर्ण मराठी भाषिक प्रदेश भारतीय संघात विलीन होण्यासाठी आतुर होता.

बीड जिल्ह्यातील अंबाजोगाई हे स्वामी रामानंद तीर्थ यांच्या कार्यचि प्रमुख केंद्र होते. हैदराबाद मुक्ती संग्रामात बीड जिल्ह्यातील अनेक स्वातंत्र्यसैनिकांनी योगदान दिले आणि अनेक स्वातंत्र्यसैनिक हुतात्मा झाले. या व्यापक लढ्यात स्वामी रामानंद तीर्थ, गोविंदभाई श्रॉफ, विजयेंद्र काबरा आणि पी. एच. पटवर्धन यांसारख्या नेत्यांची भूमिका महत्त्वाची ठरली.

लढ्याचे स्वरूप केवळ एका शहरापुरते मर्यादित नव्हते. नांदेड, परभणी, सेलू, जालना, अंबड, बीड, उस्मानाबाद, लातूर, अंबाजोगाई, उदगीर, उमरी, धर्माबाद, कंधार, देगलूर आदी भागांत विविध स्वरूपाचे सत्याग्रह, जनजागृती आणि प्रतिकाऱ्याच्या चळवळी झाल्या.

दडपशाहीला लोकशक्तीचा प्रतिकार

स्वातंत्र्याच्या मागणीला तत्कालीन सत्तेकडून विरोध झाला. आंदोलनकर्त्यांना अटक, कारावास आणि विविध प्रकारच्या दडपशाहीला सामोरे जावे लागले. परिस्थिती अधिक गंभीर झाल्यानंतर रजाकारांच्या हिंसक कारवायांमुळे सामान्य नागरिकांच्या अडचणी वाढल्या. लोकशाही, नागरी हक्क आणि जबाबदार शासनासाठी जनतेने निकराचा संघर्ष केला. प्रशासनाच्या नोंदीनुसार, १९४२ च्या ‘भारत छोडो’ चळवळीत नांदेड, वैजापूर, गंगापूर, परभणी, सेलू, उस्मानाबाद, बीड, अहमदपूर, जालना

बहुगुणी कडीपत्ता

कडीपत्ता ही स्वयंपाकातील अत्यंत उपयुक्त व सुगंधी वनस्पती असून औषधी दृष्ट्या देखील त्याचे महत्त्व खूप मोठे आहे. कडीपत्त्याचे औषधी गुणधर्म जाणून घेऊया.

१) पचनसंस्थेस लाभदायक : कडीपत्ता भूक वाढवतो, पचन सुधारतो. अपचन, गॅस, ॲसिडिटी कमी करण्यास मदत होते. यात फायटोकेमिकल्स व फायबर असल्याने मलावष्टंभ दूर होतो. २) रक्तातील साखर नियंत्रित ठेवतो : कडीपत्त्यातील कार्बाइडोल अल्कॅलॉइड्स व ॲँटऑक्सिडंट्स इन्सुलिनची

कार्यक्षमता सुधारतात. मधुमेह असणाऱ्यांसाठी नियमित सेवन उपयोगी मानले जाते. ३) कोलेस्टेरॉल कमी करण्यास मदत होते : कडीपत्ता वाईट LDL कोलेस्टेरॉल कमी करून चांगले HDL वाढवण्यास मदत करतो. हृदयाच्या आरोग्यासाठी उपयुक्त. ४) यकृतासाठी (Liver) संरक्षक : कडीपत्त्याचे घटक यकृताला विषारी पदार्थां पासून बचाव करतात. लिव्हर डीटॉक्स मध्ये सहाय्य करतात. ५) दाहरोधी गुण : सांधेदुखी, सूज, वेदना यावर कडीपत्त्यातील नैसर्गिक दाहरोधी घटक लाभदायक आहेत.

मराठवाडा मुक्ती संग्राम दिन

आणि अंबड यांसारख्या ठिकाणी सत्याग्रहींना कारावास भोगावा लागला. या आंदोलनामुळे हैदराबाद संस्थानातील स्वातंत्र्यवादी शक्ती अधिक संघटित झाल्या. स्वातंत्र्याच्या लढ्यातील या सहभागाने मराठवाडा मुक्ती संग्रामाच्या लढ्याला आणखी गती मिळाली.

निजामाची आणि भारताची भूमिका

भारत सरकारने हैदराबाद प्रश्न सोडविण्यासाठी सुरुवातीला संवाद आणि वाटाघाटींचा मार्ग स्वीकारला. मात्र परिस्थिती नियंत्रणाबाहेर जात असल्याने भारताचे तत्कालीन गृहमंत्री सरदार वल्लभभाई पटेल यांनी निर्णायक भूमिका घेतली. १३ सप्टेंबर १९४८ रोजी ‘ऑपरेशन पोलो’ सुरू झाले. भारतीय सैन्याच्या कारवाईसमोर हैदराबाद संस्थानाच्या सैन्याचा प्रतिकार फार काळ टिकला नाही. १७ सप्टेंबर १९४८ रोजी निजामाने शरणागती स्वीकारली आणि हैदराबाद राज्य भारतीय संघात सहभागी झाले. केंद्र सरकारच्या अधिकृत नोंदीत या प्रक्रियेला भारताच्या राजकीय एकात्मतेतील महत्त्वपूर्ण टप्पा म्हणून अधोरेखित केले आहे.

स्वातंत्र्योत्तर भारताने संस्थानांचे एकत्रीकरण करताना संवाद, राजनैतिक प्रयत्न आणि आवश्यक त्या वेळी निर्णायक कारवाई यांचा समन्वय साधला. हैदराबादच्या प्रभावार भारत सरकारने सुरुवातीला संवाद व राजनैतिक प्रयत्नांचा मार्ग स्वीकारला; मात्र परिस्थिती नियंत्रणाबाहेर गेल्यानंतर निर्णायक लष्करी कारवाई करण्यात आली. हैदराबादचा संघर्ष आणि विलीनीकरण हा एकसंघ भारतासाठी अत्यंत महत्त्वाचा निर्णय ठरला.

भारताच्या मध्यभागी स्वतंत्र राज्याचे अस्तित्त्व कायम राहिल्यास निर्माण होणारी राजकीय व प्रशासकीय गुंतागुंत किती गंभीर ठरली असती, याची कल्पना आजही करता येते.

भारताच्या राजकीय एकात्मतेच्या दृष्टीने ही कारवाई किती महत्त्वाची होती, हे त्यानंतरच्या घडामोडींवरून स्पष्ट होते. त्यामुळे संस्थानांच्या विलीनीकरणासाठी झालेला हा संघर्ष भारताच्या इतिहासातील महत्त्वपूर्ण घटनाक्रम ठरला आहे.

भाषिक वेगळेपणही लक्षणीय ठरले

१९४८ मध्ये भारतीय संघात समाविष्ट झालेले हैदराबाद संस्थान आज एकाच राज्याचा भाग नाही. त्यातील मराठवाडा महाराष्ट्रात, तेलुगू भाषिक प्रदेश तेलंगणात आणि कन्नड भाषिक प्रदेश कर्नाटकात समाविष्ट झाला. तत्कालीन हैदराबाद राज्यात आजच्या तेलंगणासह मराठवाडा आणि कर्नाटकातील काही जिल्ह्यांचा समावेश होता. भाषावार प्रांतरचनेनंतर मराठवाडा १ मे १९६० रोजी महाराष्ट्र राज्याचा भाग झाला. अशा प्रकारे १९४८ मध्ये भारतीय संघाशी जोडलेला हा प्रदेश पुढे आधुनिक महाराष्ट्राच्या प्रशासकीय आणि सामाजिक विकासाचा अविभाज्य घटक बनला.

१७ सप्टेंबर : मुक्ती संग्राम दिन

महाराष्ट्र शासनाने ४ मे २००१ रोजी शासन निर्णयाद्वारे १७ सप्टेंबर हा दिवस मराठवाडा विभागात ‘मुक्ती संग्राम दिवस’ म्हणून कायमस्वरूपी साजरा करण्याचा निर्णय घेतला. त्यानंतर १७ सप्टेंबर रोजी मराठवाड्यात शासकीय पातळीवर विविध कार्यक्रम आयोजित केले जातात. मराठवाड्यातील सर्व जिल्ह्यांत हा दिवस साजरा केला जातो. विभागीय मुख्यालय असलेल्या छत्रपती संभाजीनगर येथे मुख्यमंत्र्यांच्या हस्ते मुख्य शासकीय ध्वजारोहण करण्याची परंपरा आहे. इतर जिल्ह्यांतही पालकमंत्री किंवा नियुक्त मान्यवरांच्या हस्ते ध्वजारोहण केले जाते. छत्रपती संभाजीनगर येथे मुख्यमंत्री ध्वजारोहण करतात, कारण हे शहर मराठवाड्याचे विभागीय मुख्यालय असून मुक्ती संग्रामाच्या स्मृतींशी जोडलेले प्रमुख केंद्र आहे. स्मृतिस्तंभाला अभिवादन, हुतात्म्यांना श्रद्धांजली, ध्वजारोहण, मानवंदना आणि विविध शासकीय कार्यक्रमांद्वारे या इतिहासाचे स्मरण केले जाते. महाराष्ट्र शासन मुक्ती संग्रामाचा इतिहास पुढच्या पिढ्यांपर्यंत पोहोचविण्यासाठी १०० कोटी रुपये खर्चून छत्रपती संभाजीनगर येथे स्मारक उभारत आहे.

इतिहासाचा समान, भविष्याची प्रेरणा

मराठवाडा मुक्ती संग्राम हा केवळ भूतकाळातील संघर्ष नाही. तो लोकशाही, स्वातंत्र्य, नागरी हक्क, राष्ट्रीय एकात्मता आणि लोकसहभाग्याच्या मूल्यांची जाणीव करून देणारा इतिहास आहे. या लढ्यात ज्ञात-अज्ञात असंख्य स्वातंत्र्यसैनिक, कार्यकर्ते, महिला, युवक आणि सामान्य नागरिकांनी योगदान दिले. त्यांच्या त्यागामुळे १७ सप्टेंबर १९४८ रोजी मराठवाड्याच्या भारतीय संघात विलिनीकरणाचा मार्ग मोकळा झाला.

१७ सप्टेंबर रोजी तिरंगा अभिमानाने फडकताना त्या काळातील स्वातंत्र्यसैनिकांच्या त्यागाची आठवण होते. हा दिवस अन्यायाविरुद्धच्या लोकशाही मूल्यांच्या आणि भारताच्या एकात्मतेच्या विजयाचे स्मरण करून देतो. मराठवाड्याने भारताच्या एकात्मतेसाठी दिलेले योगदान इतिहासाच्या पानांवर अढळ आहे. छत्रपती संभाजीनगरापासून नांदेडपर्यंत, जालन्यापासून लातूरपर्यंत, बीडपासून धाराशिवपर्यंत आणि परभणीपासून हिंगोलीपर्यंत या भूमीने स्वातंत्र्याची आस जपली आणि राष्ट्रीय प्रवाहात सहभागी होण्यासाठी संघर्ष केला. त्या ज्ञात-अज्ञात वीरांना आणि वीरगनांना कृतज्ञ अभिवादन करणे आणि त्यांच्या त्यागातून लोकशाही व राष्ट्रीय एकात्मतेची मूल्ये पुढील पिढीपर्यंत पोहोचविणे, हीच मराठवाडा मुक्ती संग्राम दिनाची खरी प्रेरणा आहे.

१७ सप्टेंबर हा त्यामुळे केवळ स्मरणाचा दिवस नाही; तो मराठवाड्याच्या देशभक्तीला, लोकशक्तीला आणि अखंड भारताच्या एकात्मतेला अभिवादन करण्याचा दिवस आहे.

प्रवीण टाके

उपसंचालक

विभागीय माहिती कार्यालय, छत्रपती संभाजीनगर

मूलांक 2 - मन नाजूक... पण भावनांची ताकद अफाट!

कोणी दुख्खी असेल तर त्याच्या चेहऱ्यावरचं हसूही त्यांना खोटं वाटतं.
कोणी नाराज असेल तर “काही नाही” म्हटलं तरी त्यांना सगळं जाणवतं.
हीच मूलांक २ ची खासियत आहे.
ज्यांचा जन्म २, ११, २० किंवा २९ तारखेला झाला आहे, त्यांचा मूलांक २ मानला जातो. अंकशास्त्रानुसार मूलांक २ वर चंद्राचा प्रभाव मानला जातो—म्हणूनच भावना, संवेदनशीलता, कल्पनाशक्ती आणि अंतर्मुखता यांचा प्रभाव या व्यक्तिमत्त्वात दिसून येतो.
मूलांक २ — भावना हीच ताकद
मूलांक २ ची व्यक्ती सहसा समोरच्याचं बोलणं फक्त ऐकत नाही...
ती ते मनापासून अनुभवते.
म्हणूनच अशा व्यक्ती चांगल्या मित्र, समजूतदार पालक, उत्तम शिक्षक, counsellor किंवा विश्वासू partner होऊ शकतात.
त्यांना “मी” पेक्षा “आपण” हा शब्द जास्त जवळचा वाटतो.
“तुला काय वाटतं?”
“आपण दोघांनी मिळून ठरवूया.”
“तू ठीक आहेस ना?”
हे त्यांचं स्वाभाविक बोलणं असतं.
पण याच संवेदनशीलतेची दुसरी बाजूही आहे...
एखादं छोटंसं वाक्य त्यांना दिवसभर विचार करायला लावू शकतं.

टीका मनाला लागते.

समोरच्याने दुर्लक्ष केलं तर ते बाहेरून शांत राहतात... पण आतून खूप काही चाललेलं असतं.
Overthinking, mood swings आणि स्वतःपेक्षा इतरांच्या भावनांना जास्त महत्त्व देणं—ही त्यांची आव्हानं ठरू शकतात.

काही प्रसिद्ध व्यक्तिमत्त्वांकडे पाहूया...

महात्मा गांधी — २ ऑक्टोबर

त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वात संयम, शांतता, संवाद आणि लोकांच्या भावनांना समजून घेण्याची क्षमता दिसून येते. संघर्षाचा मार्गही त्यांनी मोठ्या प्रमाणावर अहिंसा आणि संवादातून निवडला.
लाल बहादूर शास्त्री — २ ऑक्टोबर
अत्यंत साधेपणा, नम्रता आणि शांत नेतृत्व हे त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचे वैशिष्ट्य होते. मोठ्या पदावर असूनही लोकांशी जोडलेपणाची भावना कायम राहिली.

राजेश खन्ना — २९ डिसेंबर

भावना व्यक्त करण्याची शैली, अभिनयातील संवेदनशीलता आणि प्रेक्षकांशी निर्माण झालेलं भावनिक नातं त्यांच्या लोकप्रियतेचा महत्त्वाचा भाग होतं.

दिलीप कुमार — ११ डिसेंबर

अभिनयातील भावनिक खोली आणि व्यक्तिरेखेत पूर्णपणे उतरून जाण्याची क्षमता यामुळे त्यांनी अभिनयाला एक वेगळी उंची दिली.

Michael Jackson — २९ ऑगस्ट
असामान्य creativity, संगीताची जाण

आणि स्वतःची वेगळी artistic expression यामुळे त्यांनी जगभरात वेगळी ओळख निर्माण केली.

अमिताभ बच्चन — ११

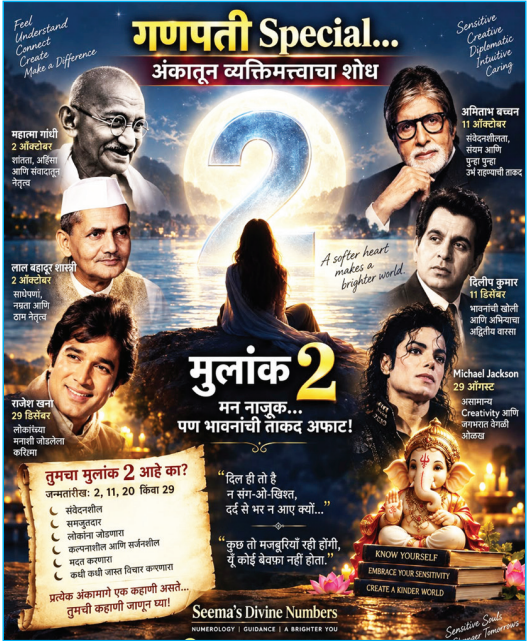
ऑक्टोबर

संवेदनशीलता आणि संयमातून निर्माण झालेली तावक हे त्यांच्या प्रवासाकडे पाहताना विशेष जाणवतं.

अभिनयाच्या क्षेत्रात

प्रचंड यश मिळवल्यानंतरही त्यांच्या आयुष्यात कठीण टप्पे आले. करिअरमधील चढ-उतार, अपयश, आर्थिक अडचणी आणि वैयक्तिक संघर्ष—या सगळ्यांमधून त्यांनी स्वतःला पुन्हा उभं केलं.
त्यांच्या अभिनयातील भावनिक खोली, संवादफेकीतील वजन आणि प्रेक्षकांशी निर्माण झालेलं नातं हे केवळ लोकप्रियतेपुरतं मर्यादित राहिलं नाही.

मूलांक २ ची ताकद कधी आवाजात नसते... ती मनाच्या खोलीत असते.
“हालात चाहे जैसे भी हों,
इंसान की असली पहचान इस बात से होती है—

कि वो खुद को कितनी बार संभालता है।”

प्रेम आणि नाती

मूलांक २ ची व्यक्ती प्रेम मोठमोठ्या शब्दांत व्यक्त करेलच असं नाही.

पण तुम्हाला आवडणारी गोष्ट लक्षात ठेवणं, तुमची काळजी घेणं, तुम्ही शांत का आहात हे विचारणं...

ही त्यांची प्रेम व्यक्त करण्याची भाषा असते. पण एक गोष्ट त्यांनी शिकणं गरजेचं आहे— इतरांना समजून घेताना स्वतःला हरवू नका. प्रत्येक वेळी तुम्हीच समजून घ्यायचं, तुम्हीच adjust करायचं आणि तुम्हीच शांत राहायचं असं नाही.

Career आणि Money

मूलांक २ च्या व्यक्तींना माणसांशी जोडलेलं आणि creativity वापरता येणारं काम चांगलं suit होऊ शकतं.

Teaching, counselling, writing, art, communication, hospitality, public relations यांसारख्या क्षेत्रांत त्यांची संवेदनशीलता आणि people skills उपयोगी पडू शकतात.

Money बाबतीतही भावनेपेक्षा planning आणि consistency महत्त्वाची. कारण कधी कधी इतरांसाठी खर्च करताना किंवा भावनेच्या भरात निर्णय घेताना स्वतःच्या आर्थिक नियोजनाकडे दुर्लक्ष होऊ शकतं.

चंद्रासारखं व्यक्तिमत्त्व. चंद्र रोज एकसारखा दिसत नाही. कधी पूर्ण, कधी अर्धा, कधी दिसतही नाही.

पण तो असतोच. मूलांक २ ची व्यक्तीही तशीच असते. कधी खूप बोलणारी, कधी स्वतमध्ये हरवलेली, कधी अतिशय उत्साही, तर कधी शांत...

पण त्या शांततेच्या मागे अनेक भावना आणि विचार दडलेले असतात.

सीमा बक्षी

अकोला

मो. नं.

9834571153

महाबीज बियाण्यांच्या 255 तक्रारी पैकी 134 तक्रारींमध्ये तथ्य, 234 हेक्टर क्षेत्र बाधित

प्रतिनिधी १७ सप्टेंबर

अकोला : महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाच्या सोयाबीन बियाण्यांवरच प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. जिल्ह्यात महाबीजच्या सोयाबीन बियाण्यांची उगवण झाली नसल्याच्या २५५ तक्रारी कृषी विभागाला प्राप्त झाल्या असून, त्यापैकी १३४ तक्रारींमध्ये तथ्य आढळून आले आहे. या प्रकरणांमध्ये २३४ हेक्टर क्षेत्र बाधित झाल्याची माहिती कृषी विभागाकडून देण्यात आली आहे. यंदा उशिराने झालेल्या मॉन्सूनमुळे खरीप हंगामातील पेरण्या आधीच

लांबल्या. त्यातच अनेक भागांत पेरलेले सोयाबीन बियाणे उगवले नसल्याने शेतकऱ्यांसमोर दुबार पेरणीचे संकट उभे राहिले. बियाणे, खते आणि मशागतीसाठी पुन्हा खर्च करावा लागल्याने शेतकऱ्यांच्या आर्थिक अडचणी वाढल्या. १४ ऑगस्टपर्यंतच्या कृषी विभागाच्या तपासणी

अहवालानुसार, जिल्ह्यात निकृष्ट बियाण्यांसंदर्भात एकूण १० हजार ४८५ तक्रारी प्राप्त झाल्या होत्या. त्यापैकी ९ हजार ९९४ तक्रारींमध्ये तथ्य आढळून आले असून, ९५ हजार ५६० हेक्टर क्षेत्र बाधित झाल्याचे अहवालातून समोर आले आहे.

या पार्श्वभूमीवर महाबीजच्या

केवळ मार्केटिंगवर भर?

महाबीजच्या बियाण्यांवर विश्वास ठेवून पेरणी करणाऱ्या शेतकऱ्यांचे बियाणे उगवले नाही, तर त्याची जबाबदारी नेमकी कोणाची? गुणवत्ता तपासणी आणि प्रमाणीकरणाची यंत्रणा असतानाही सदेख बियाणे शेतकऱ्यांपर्यंत कसे पोहोचले? या प्रश्नांची उत्तरे कृषी विभाग आणि महाबीजकडून अपेक्षित आहेत. दरम्यान, ओसवाल, रवी, बूस्टर आदी कंपन्यांच्या बियाण्यांबाबतही तक्रारी प्राप्त झाल्यानंतर कृषी विभागाने चौकशी केली. असून, एका कंपनीवर जिल्ह्यात बंदी घालण्यात आल्याचे सांगण्यात आले आहे. मात्र, शासनाच्या मालकीच्या महाबीजच्या बियाण्यांबाबतही तक्रारी तथ्यपूर्ण ठरत असल्याने या प्रकरणाची स्वतंत्र आणि सखोल चौकशी करण्याची मागणी शेतकऱ्यांमधून होत आहे.

बियाण्यांबाबत समोर आलेली तक्रारी अधिक गंभीर ठरते. महाबीजकडे बियाणे गुणवत्ता तपासणी तसेच प्रमाणीकरणाची

असतानाही २५५ तक्रारी प्राप्त होणे आणि त्यापैकी १३४ तक्रारी तथ्यपूर्ण ठरणे, यामुळे बियाण्यांच्या गुणवत्ता नियंत्रणाबाबत प्रश्न उपस्थित होत आहेत.

शिक्षकांना 'कृतिशील शिक्षक' पुरस्कार

प्रतिनिधी १७ सप्टेंबर

अकोला: महाराष्ट्र राज्य शिक्षक परिषद, प्राथमिक विभाग, जिल्हा शाखेच्या वतीने १३ सप्टेंबर रोजी आर.एल.टी. विज्ञान महाविद्यालयात जिल्ह्यातील केजी ते पीजी स्तरावर उल्लेखनीय कार्य करणाऱ्या शिक्षकांचा 'कृतिशील शिक्षक पुरस्कार' तसेच अध्यापनाच्या कार्यासोबतच विविध क्षेत्रांत उल्लेखनीय योगदान देऊन शिक्षकी पेशाची मान उंचावणाऱ्या शिक्षकांना 'शिक्षकरत्न' पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले. या पुरस्कार सोहळ्याचे अध्यक्षस्थान बीजीई सोसायटीचे अध्यक्ष अॅड. मोतिसिंह मोहता यांनी भूषविले. पुरस्कार वितरण माजी राज्यमंत्री डॉ. रणजीत पाटील यांच्या हस्ते करण्यात आले. कार्यक्रमाला माजी आमदार वसंतराव खोटे, माजी आमदार नारायण गव्हाणकर, शिक्षणाधिकारी प्राथमिक रतनसिंग पवार, शिक्षणाधिकारी माध्यमिक अरविंद मोहरे, बीजीई सोसायटीचे मानद सचिव पवन माहेश्वरी, डॉ. अर्पणा पाटील, डॉ. राजेश चंद्रवंशी यांच्यासह विविध क्षेत्रातील मान्यवरांची प्रमुख उपस्थिती होती. या सोहळ्यात यापूर्वी जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा, सुकळी (पं. स. बार्शीटकळी) येथील सहाय्यक अध्यापिका सौ. सुष्मा संजय चव्हाण यांना 'कृतिशील शिक्षक' पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले आहे.

मेळघाट धारणी मध्ये बांधकाम उपअभियंता एलसीबीच्या जाळ्यात

प्रतिनिधी १७ सप्टेंबर

धारणी: मेळघाटमध्ये धारणी तालुक्यातील एल सी बी च्या कामाची चांगलीच धडक मोहीम सुरु झाल्याचे दिसत आहे, सहदुय्यम निबंधक कार्यालय धारणी ची मोठी कारवाई तीन सप्टेंबर रोजी करण्यात आली होती.तेथून चौदा दिवसांनी पुन्हा अश्याच प्रकारच्या कार्यवाहीचा उजाळा एल सी बी नी केला, ते म्हणजे तक्रारदार हे बांधकाम कंत्राटदार व बिल्डिंग मटेरियल सप्लायर असून त्यांनी सन २४/२५ व २५/२६या आर्थिक वर्षात सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग धारणी महात्मा गांधी रोजगार हमी योजने अंतर्गत धारणी तालुक्यातील काही गावातील सिमेंट कॉंक्रीट रस्त्यावर साहित्य पुरवठा व बांधकाम केले आहे. त्यापैकी अंदाजे दीड कोटी रुपयांचे कामाचे देयक त्यांना माहे मार्च २०२६ मध्ये प्राप्त झाले असुन अंदाजे अंशी लक्ष रुपयाचे देयक मिळणे बाकी आहे. सदर कामापैकी तक्रारदार यांना माहे मार्च २०२६ मध्ये अंदाजे दीड कोटी रुपयाचे देयक काढून

दिल्याचा मोबदला म्हणून आरोपी लोकसेवक विनोद मकरध्वज नवघरे सहाय्यक अभियंता, श्रेणी १, सार्वजनिक बांधकाम उप विभाग धारणी जी अमरावती यांनी ७ टक्के प्रमाणे १०,५००००/रुपये लाचेची मागणी करीत असल्याबाबतची तक्रार दिली. तडजोडी अंती नऊ लाख रुपये लाच घेण्याचे मान्य केले. व त्यापैकी पहिला टप्पा म्हणून दोन लाख रुपये तक्रार दार यांच्याकडून स्वीकारणार असे पडताळणी दरम्यान निष्पन्न झाले. दिनांक १६ सप्टेंबर रोजी २० ५३ वा.ते २१.१६ वा यादरम्यान करण्यात आलेल्या सापळा कार्यवाही वेळी दरम्यान तक्रारदार यांच्या कडून पंच्यासमक्ष आरोपी लोकसेवक विनोद मकरध्वज नवघरे सहाय्यक अभियंता यांनी तक्रारदार यांच्याकडे मागणी केलेल्या लाच रकमेपैकी पहिला टप्पा म्हणून दोन लाख लाच रक्कम तक्रारदार यांच्याकडून स्वतः करिता त्यांच्या शासकीय निवासस्थानी लाच रक्कम स्विकारताना आरोपीला ताब्यात घेण्यात आले.

खदान परिसरात चाकू हल्ल्यात दोन युवक जखमी

प्रतिनिधी १७ सप्टेंबर

अकोला: खदान परिसरात किरकोळ कारणावरून झालेल्या वादाचे पर्यवसान चाकूबाजीत झाले. दोन्ही बाजूंनी चाकू चालवल्याने या घटनेत दोन युवक जखमी झाले आहेत. दोन्ही जखमींना उपचारासाठी जिल्हा सामान्य रुग्णालयात दाखल करण्यात आले आहे. प्राप्त माहितीनुसार, खदान परिसरात कोणत्यातरी कारणावरून दोन युवकांमध्ये शाब्दिक वाद झाला. पाहता पाहता हा वाद वाढत गेला आणि दोन्ही बाजूंनी एकमेकांवर चाकूने हल्ला करण्यात आला. या घटनेत दोन्ही युवक जखमी झाले. घटनेची माहिती मिळताच पोलिसांनी घटनास्थळी धाव घेतली. जखमींना उपचारासाठी जिल्हा सामान्य रुग्णालयात दाखल करण्यात आले. याप्रकरणी खदान पोलिस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्याची प्रक्रिया सुरु असून, घटनेचे नेमके कारण तसेच वादात सहभागी असलेल्या व्यक्तींची माहिती घेऊन पोलिसांकडून पुढील तपास करण्यात येत आहे.

गणेशोत्सवासाठी प्रशासन सज्ज... विसर्जनासाठी गणेश घाट सजले

प्रतिनिधी १७ सप्टेंबर

अकोला: शहरात गणेशोत्सव मोठ्या थाटात साजरा होत आहे नुकतेच दीड दिवसाच्या गणपती बाप्पाचे विसर्जन करण्यात आले. गणेशोत्सवा आधीच शहरातील महापालिकेचे तीन मुख्य गणेश घाट तयार करण्यात आले. सर्वात जास्त गर्दी सिटी कोतवाली जवळील गणेश घाटावर होत असते हे पाहता या गणेश घाटाचे सौंदर्यीकरण नुकतेच करण्यात आले आहे. ज्या नागरिकांनी दीड दिवसाच्या गणपती बाप्पाची स्थापना केली होती त्या नागरिकांनी सिटी कोतवाली जवळील गणेश घाटावर गणेशाचे विसर्जन केले.

प्रशासनाने केली विसर्जन मार्गाची पाहणी

गणेश विसर्जना आधी विसर्जन मार्गावरील सर्व बाधा दूर करण्यासाठी पोलीस आणि महापालिकेच्या अधिकाऱ्यांनी विसर्जन मार्गाची पाहणी केली. उपविभागीय पोलिस अधिकारी सुदर्शन पाटील तसेच महापालिकेचे अधिकारी यांनी विसर्जन मार्गाचे निरीक्षण करीत विसर्जन मार्गावर खाली आलेल्या इलेक्ट्रिक तारा, अतिक्रमण, तसेच गणेश घाटांचे निरीक्षण करीत गणेश भक्तांना येणाऱ्या सर्व बाधा दूर करण्याचे आदेश संबंधित अधिकाऱ्यांना दिले.

शहरातील अन्य विसर्जन घाट व विसर्जन कुंड सज्ज

अकोला महापालिकेचे तीन विसर्जन घाट आहेत त्यामध्ये सिटी कोतवाली, निमवाडी, तसेच हरिहर पेठ विसर्जन घाटाचा समावेश आहे. तर शहरात अन्य सामाजिक संस्था आणि नागरिकांतर्फे सुद्धा गणेश विसर्जन कुंडाची व्यवस्था करण्यात आली आहे. त्यामध्ये पूर्व झोन मधील भारत विद्यालय, तापडिया नगर, छत्रपती संभाजी गार्डन, सातव चौक, छत्रपती शिवाजी पार्क, राष्ट्रीय शाळा, जुने शहरातील बाबळेश्वर मंडळ, मुरली स्वीट, मार्ट दक्षिण झोन मध्ये केशव नगरातील छत्रपती उद्यान, सिद्धेश्वर घाट, तर उत्तर झोन मध्ये मंगल हॉटेल जवळ विसर्जन कुंडाची व्यवस्था करण्यात आली आहे अशी माहिती महापालिकेचे उपायुक्त विजय पारतवार यांनी दिली.

सर्व विभागांनी सक्रिय सहभागी होऊन 'सेवा संकल्प अभियान' यशस्वी करावे- विभागीय आयुक्त

प्रतिनिधी १७ सप्टेंबर

अमरावती: सामान्य नागरिकांपर्यंत सेवा पोहचविण्याच्या उद्देशाने १७ सप्टेंबर ते १७ ऑक्टोबर २०२६ या कालावधीत राज्यात 'सेवा संकल्प अभियान' राबविण्यात येत आहे. त्या अंतर्गत अमरावती विभागातील जिल्हाधिकारी, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महानगर पालिकांचे आयुक्त यांच्या बरोबरच सर्व विभागांच्या विभागीय, जिल्हा व तालुका स्तरीय अधिकारी कर्मचाऱ्यांनी सक्रिय सहभागी होऊन अमरावती विभागात 'सेवा संकल्प अभियान' यशस्वी करावे असे आवाहन विभागीय आयुक्त नयना गुडे यांनी केले.

शासन निर्णयानुसार 'सेवा संकल्प अभियानाच्या' अंमलबजावणीसाठी अमरावती विभाग स्तरावर विभागीय आयुक्त यांच्या अध्यक्षतेखाली अंमलबजावणी व सनियंत्रण समिती गठित करण्यात आली आहे. या समितीच्या बैठकीत विभागीय आयुक्त गुडे बोलत होत्या. समितीचे सदस्य विभागातील जिल्हाधिकारी आशिष येरेकर (अमरावती), श्रीमती वर्षा मिना (अकोला), प्रविण देवरे

(बुलडाणा), विकास मिना (यवतमाळ), योगेश कुंभेजकर (वाशिम), जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी सत्यम गांधी (अमरावती) नयन नावंदर (अकोला) गुलाबराव खरात (बुलडाणा) विशाल खत्री (यवतमाळ) अर्पित चव्हाण (वाशिम) महानगरपालिकांचे आयुक्त डॉ. मंगेश गोंदावले (अमरावती) सुनिल लहाने (अकोला) या बैठकीस दुरदृष्ट्य प्रणालीद्वारे उपस्थित होते.

वाढदिवसाच्या शुभेच्छा....!

पश्चिम विदर्भातील सर्वाधिक लोकप्रिय चॅनल **आरआरसी नेटवर्क व सिटी न्यूज सुपरफास्टचे मंगळूळपीठ तालुका प्रतिनिधी रमेश मुंजे यांना वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा....!**

सिटी न्यूज सुपरफास्ट

आधी वंदू तुज मोरया...

मारवाडी प्रेस गणेशोत्सव मंडळ,अकोला

जलाराम गणेश उत्सव मंडळ,अकोला

अर्जुन समाज गणेश उत्सव मंडळ,अकोला

अकोला अर्बन कॉ.बॅक कर्मचारी गणेशोत्सव मंडळ

तेलीपुरा गणेशोत्सव मंडळ,अकोला

लालबागचा राजा, एकता गणेश उत्सव मंडळ

प्रदीप गुरुखुद्दे यांच्या विठ्ठल मंदिर जुने शहर जवळील निवासस्थानी विराजमान बाप्पा

